

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Συντονιστική Επιτροπή

Προγραμματισμός Έργου 2021 (Q1)

Προοίμιο

Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) φιλοδοξεί να διαμορφώσει ένα βιώσιμο και ολοκληρωμένο πρότυπο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των περιοχών της χώρας με ισχυρή εξάρτηση από τον λιγνίτη και, ταυτόχρονα, να συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη των εθνικών κλιματικών στόχων. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται ένα ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης, ένα πλέγμα θεσμικών, κανονιστικών και επιχειρησιακών ρυθμίσεων και ενεργειών, καθώς και διαρκής συνεργασία με την τοπική κοινωνία και τους φορείς που μετέχουν στην εταιρική σχέση.

Η αποτελεσματική διαχείριση της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΔΑΜ), η υλοποίηση του σχεδίου σε αρμονία με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και ο συντονισμός της αξιοποίησης των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης¹, έχουν ανατεθεί στην Κυβερνητική και την Συντονιστική Επιτροπή ΔΑΜ που συγκροτήθηκαν δυνάμει της ΠΥΣ 52/23-12-2019, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΥΣ 49/7.12.2020

Ακολουθως παρατίθεται ο προγραμματισμός των ενεργειών της Συντονιστικής Επιτροπής ανά στόχο προτεραιότητας για το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα (Q1 2021).

1. Υλοποίηση Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος 2020-2023 (ΕΜεΠ ΔΑΜ 2020-2023)

Το ΕΜεΠ ΔΑΜ 2020-2023 κινητοποιεί πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020 και του Πράσινου Ταμείου με στόχο την κάλυψη των άμεσων αναγκών μέχρι την πλήρη ενεργοποίηση του Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027, και περιλαμβάνει κυρίως: α) δράσεις στήριξης της απασχόλησης π/υ 107 εκατ. € («κοινωνικό πακέτο»), β) δράσεις ενίσχυσης των τοπικών επιχειρήσεων με χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου² και γ) έργα που προτάθηκαν από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς³ στο πλαίσιο ειδικών προσκλήσεων της Τεχνικής Γραμματείας ΣΔΑΜ και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Ενεργοποίηση του συνόλου των Προγραμμάτων του Πράσινου Ταμείου.
- ✓ Ολοκλήρωση διοικητικών πράξεων προγράμματος Πράσινου Ταμείου για την ενίσχυση / στήριξη των τοπικών επηρεαζόμενων επιχειρήσεων και πρόσκληση προς υποψήφιους επενδυτές για την υποβολή επενδυτικών σχεδίων / προτάσεων.
- ✓ Ολοκλήρωση παραμετροποίησης Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων / ΠΣΚΕ και ένταξη των επενδυτικών σχεδίων προτάσεων.
- ✓ Συνεργασία εμπλεκόμενων υπηρεσιών (ΟΑΕΔ, ΥΠΑΝΕΠ, Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ) για την ενεργοποίηση του «κοινωνικού πακέτου» και την προετοιμασία έκδοσης προσκλήσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

- ✓ Επεξεργασία/αξιολόγηση/κατηγοριοποίηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν από δημόσιους φορείς στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης του ΕΜΕΠ ΔΑΜ 2020-2023.

2. Κατάρτιση και υποβολή στην ΕΕ των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης και του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 (ΕΠ ΔΑΜ)

Τα Εδαφικά Σχέδια αποτελούν μέρος του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 και θα υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση μαζί με το Πρόγραμμα αυτό.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Ενεργοποίηση Ομάδας Σχεδιασμού Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΟΣΠ ΕΠ ΔΑΜ)
- ✓ Έναρξη διαβούλευσης Εδαφικών Σχεδίων Δυτικής Μακεδονίας/Δήμου Μεγαλόπολης και διαπραγμάτευση με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- ✓ Κατάρτιση Εδαφικού Σχεδίου Νήσων Αιγαίου και Κρήτης και έναρξη διαβούλευσης.
- ✓ Ολοκλήρωση προετοιμασίας για την υποβολή των Εδαφικών Σχεδίων και του ΕΠ ΔΑΜ στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εντός τριών μηνών από την επίσημη υποβολή του ΕΣΠΑ 2021-2027).

3. Ενεργοποίηση δευτέρου και τρίτου πυλώνα Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (ΜΔΜ)

Ο δεύτερος (InvestEU) και ο τρίτος πυλώνας (Δανειακή Διευκόλυνση ΕΤΕπ) του ΜΔΜ θα στηρίξουν ένα ευρύτερο φάσμα επενδύσεων που θα περιληφθούν στα Εδαφικά Σχέδια, σε σχέση με τις επιλεξιμότητες του πρώτου πυλώνα (Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, ΤΔΜ), τόσο από τομεακή όσο και από γεωγραφική άποψη, προκειμένου να ενισχυθούν και να συμπληρωθούν οι δράσεις και οι στόχοι του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Επιχειρησιακός σχεδιασμός για ενεργοποίηση του πυλώνα 2 (Invest EU)
- ✓ Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με την ΕΤΕπ για τον πυλώνα 3

4. Ενεργοποίηση Ταμείου Ανάκαμψης στις περιοχές μετάβασης

Το Ταμείο Ανάκαμψης προγραμματίζει δράσεις ΣΔΑΜ συνολικού π/υ 370 εκατ. € που αφορούν αποκαταστάσεις εδαφών και αναβάθμιση υπηρεσιών τηλεθέρμανσης (Τ/Θ) στις περιοχές μετάβασης.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Εξειδίκευση και ωρίμανση έργων Ταμείου Ανάκαμψης.

5. Πλαίσιο Διακυβέρνησης ΔΑΜ

Το πλαίσιο διακυβέρνησης του ΣΔΑΜ συγκροτείται ως εξής:

- Κυβερνητική και Συντονιστική Επιτροπή.
- Τεχνική Γραμματεία ΔΑΜ (έχει συσταθεί με την παρ. 5 του Άρθρου 104 του Ν. 4685 / 07.05.2020, ως επιχειρησιακός βραχίονας της Συντονιστικής Επιτροπής).
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού ΔΑΜ (θα μετεξελιχθεί σε Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ΔΑΜ 2021-2027).
- Μετάβαση ΑΕ (εξειδικευμένος φορέας - δικαιούχος Πράξεων ΕΠ ΔΑΜ 2021-2027).
- Παρατηρητήριο ΔΑΜ⁴ (παρακολούθηση και αξιολόγηση της πορείας αναπτυξιακής μετάβασης)
- Τεχνική Επιτροπή ΔΑΜ (μηχανισμός προ-αξιολόγησης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων)
- Ομάδα κρούσης (Task Force) της Enterprise Greece (δομή για την προσέλκυση, την οργανωμένη υποδοχή και την υποστήριξη ενδιαφερόμενων επενδυτών στις περιοχές μετάβασης).

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Θέσπιση, οργάνωση και στελέχωση του φορέα «Μετάβαση Α.Ε.». Πρόσληψη Συμβούλου.
- ✓ Ενεργοποίηση της Task Force Enterprise Greece.
- ✓ Συγκρότηση Τεχνικής Γραμματείας ΣΔΑΜ.
- ✓ Σύσταση και συγκρότηση Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού ΔΑΜ (απαιτείται τροποποίηση ν.43214/2014)
- ✓ Παρακολούθηση και ολοκλήρωση του σχεδιασμού του Παρατηρητηρίου ΔΑΜ (ΙΟΒΕ)

6. Αντιμετώπιση αναγκών θέρμανσης

Κάλυψη των αναγκών θέρμανσης των κατοίκων των περιοχών μετάβασης, μέσα από τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των Τηλεθερμάνσεων (Τ/Θ) των Δήμων Κοζάνης, Εορδαίας, Αμυνταίου και της ανάπτυξης υποδομών φυσικού αερίου (Φ/Α) στους Δήμους Φλώρινας και Μεγαλόπολης.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης εφαρμογής των Μνημονίων Κατανόησης και Συνεργασίας για τις Τ/Θ Κοζάνης, Εορδαίας, Αμυνταίου και για τα έργα Φ/Α Δήμου Μεγαλόπολης.

7. Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΔΑΜ

Η διαμόρφωση της Στρατηγικής (ανάπτυξης) Ψηφιακού Μετασχηματισμού ΣΔΑΜ πραγματοποιείται σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ώστε να διασφαλίζεται η εναρμόνιση και η υπαγωγή στην εθνική ψηφιακή πολιτική και τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού, αξιοποιώντας ψηφιακά έργα εθνικής εμβέλειας, μεριμνώντας για το σχεδιασμό συμπληρωματικών παρεμβάσεων.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Ωρίμανση 4 έργων με φορέα υλοποίησης την ΚΤΠ ΑΕ συνολικού π/υ 4,411 εκατ. Ευρώ μέσω έργου τεχνικής υποστήριξης.
- ✓ Ανάθεση σε τεχνικό σύμβουλο έργου διαμόρφωσης του πυλώνα Ψηφιακού Μετασχηματισμού ΔΑΜ.

8. Επενδυτικά και Αναπτυξιακά Κίνητρα

- Ειδικό καθεστώς κινήτρων προσέλκυσης επιχειρήσεων (μεγάλων και ΜμΕ) και επενδύσεων.
- Μεγιστοποίηση της έντασης ενισχύσεων στις περιοχές μετάβασης στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης των κατευθυντηρίων γραμμών Περιφερειακών ενισχύσεων 2022-2027.
- Θέσπιση διατάξεων εφαρμογής Ρήτρας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (τομεακά, γεωγραφικά).
- Επιλογή βέλτιστων χρηματοδοτικών εργαλείων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Αποστολή στοιχείων στην DG COMP τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας θέσπισης ενός Ειδικού Καθεστώτος Ενίσχυσης στις περιοχές μετάβασης.
- ✓ Εξειδίκευση του Ειδικού Καθεστώτος με την υποστήριξη συμβούλου, σε συνεργασία με το ΥΠΑΝΕΠ.
- ✓ Ανάλυση και αξιολόγηση χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνεργασία με εξειδικευμένους Συμβούλους και την Αναπτυξιακή Τράπεζα.
- ✓ Εξειδίκευση Ρήτρας Δίκαιης Μετάβασης από τη Συντονιστική Επιτροπή.
- ✓ Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για ΣΔΙΤ ΣΔΑΜ
- ✓ Τροποποίηση ν. Στρατηγικών Επενδύσεων (ν. 3894/2010, όπως ισχύει) ως προς τα όρια χαρακτηρισμού μιας επένδυσης ως «Στρατηγικής» (>50Μ€, >30Μ€, min 75 ΘΕ, >5Μ€ εντός επιχειρηματικών πάρκων)

9. Χωρικός σχεδιασμός

Ο προσδιορισμός των εδαφών της ΔΕΗ Α.Ε. προς αποδέσμευση υπέρ του Δημοσίου (εδάφη ΣΔΑΜ), η αποκατάστασή τους με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και η αναπροσαρμογή της χρήσης τους μέσω

Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΠΣ), αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους για την υλοποίηση του ΣΔΑΜ και «προ-απαιτούμενα» για την απρόσκοπτη υλοποίηση του νέου Προγράμματος ΔΑΜ.

Επόμενες ενέργειες Q1 2021:

- ✓ Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης χωρικού σχεδιασμού.
- ✓ Κατάρτιση μεθοδολογίας προσδιορισμού των εδαφών ΣΔΑΜ.
- ✓ Προσδιορισμός χρήσεων γης.
- ✓ Εκπόνηση προδιαγραφών μελετών Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων και ανάθεσή τους από την ΔΕΗ.
- ✓ Κατάρτιση νομοθετικής ρύθμισης για τη θέσπιση Τεχνικής Επιτροπής με αντικείμενο την απλούστευση του πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων ΣΔΑΜ (προσωρινός τίτλος «Ενιαία Αδειοδοτική Αρχή»).
- ✓ Κατάρτιση Προγραμματικών Συμβάσεων μεταξύ ΥΠΕΝ και ΔΕΗ Α.Ε. σε εφαρμογή του άρθρου 155 ν. 4759 (ΦΕΚ Α' 245/09.12.2020).

10. Λοιπές ενέργειες

- ✓ Ένταξη έργων Τεχνικής Βοήθειας – Πρόσληψη Τεχνικών Συμβούλων (α) Κατάρτισης ΕΠ ΔΑΜ, (β) Κρατικών Ενισχύσεων, (γ) Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.
- ✓ Σχεδιασμός «πακέτου» έκτακτων αντισταθμιστικών μέτρων σε περιοχές ΖΑΠ με στόχο την άμεση εξισορρόπηση των απωλειών σε όρους απασχόλησης και εισοδήματος (διατάξεις γενικού οικονομικού δικαίου και διοικητικού καθεστώτος, π.χ. διοικητική αδειοδότηση και εποπτεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας, νέο επενδυτικό δίκαιο κλπ)
- ✓ Προσδιορισμός εμβληματικών έργων, ενεργειών και δράσεων ΣΔΑΜ ανά Υπουργείο / Φορέα
- ✓ Ολοκλήρωση έργου ΚΑΠΕ (Πράσινο Ταμείο) για τις Ενεργειακές Κοινότητες (Οδηγός, νομοθετικές ρυθμίσεις).
- ✓ Λήψη απόφασης σχετικά με το πιλοτικό έργο ΕΜΠ για την Ακρινή Κοζάνης.
- ✓ Διαμόρφωση εισήγησης Συντονιστικής Επιτροπής για την αντιμετώπιση εδαφών που -κατόπιν της διαπραγμάτευσης με την Επιτροπή- δεν θα καλυφθούν από το ΤΔΜ / ΜΔΜ).
- ✓ Παρακολούθηση έργου Τεχνικού Συμβούλου Ζώνης Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας (Πράσινο Ταμείο).
- ✓ Σχεδιασμός Επικοινωνιακής Εκστρατείας (ολοκλήρωση εταιρικού φυλλαδίου, σποτ).

¹ Κύριες πηγές χρηματοδότησης του Σχεδίου είναι οι τρεις πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, ΜΔΜ (Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, Ειδικό Καθεστώς Invest EU, Δανειακές διευκολύνσεις ΕΤΕπ), τα λοιπά Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ιδίως το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και εθνικοί αναπτυξιακοί και επενδυτικοί πόροι.

² Έργα συνολικού π/υ 31,4 εκατ. €.

³ Έχουν υποβληθεί από Δημόσιους και λοιπούς Φορείς 334 προτάσεις συνολικού π/υ 1,8 δις € κυρίως στους τομείς γεωργίας, τηλεθέρμανσης, διαχείρισης απορριμμάτων, ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

⁴ Αφορά στο σύνολο των εδαφών ΔΑΜ. Παρέχει πληροφόρηση και ανάλυση για το είδος και την έκταση των μεταβολών στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό. Ο Τεχνικός Σύμβουλος (ΙΟΒΕ) θα παραδώσει: μελέτη ανάλυσης κινδύνων ΣΔΑΜ και ΕΣΔΙΜ, σχέδιο αντιμετώπισης κινδύνων, αρχικό προσδιορισμό συστήματος δεικτών συνδεδεμένων με τους στόχους ΣΔΑΜ και ΕΣΔΙΜ, ανάπτυξη μηχανισμού διαπίστωσης και αποτίμησης των κινδύνων άμεσα συνδεδεμένου με το σύστημα δεικτών, αρχική αποτίμηση των απαιτούμενων δεδομένων ώστε να προκύψει η διαθεσιμότητά τους από υφιστάμενα ΟΠΣ, την οργανωτική δομή, τις αρμοδιότητες και τους αναγκαίους πόρους για τη λειτουργία Παρατηρητηρίου.